

nároku na příspěvek na živobytí a rovněž na příspěvek na bydlení ze systému státní sociální podpory.

Co se týče odůvodněných nákladů na bydlení, do těch se započítává nájemné až do výše cílového nájemného a pravidelné úhrady za služby bezprostředně spojené s užíváním bytu, popřípadě obdobné náklady spojené s družstevní a vlastnickou formou bydlení, a dále úhrada prokazatelné nezbytné spotřeby energií.

Nárok na doplatek na bydlení však nevznikne, pokud osoba bez vážného důvodu odmítne možnost levnějšího přiměřeného bydlení nabídnutou nebo zprostředkovanou obcí, v níž má trvalý pobyt. Toto neplatí pro osobu starší 65 let a poživatele starobního důchodu.⁹¹

Závěr:

V době kdy byl zákon o RP v parlamentu projednáván a schvalován protestovalo proti těmto snahám mnoho lidí z různých skupin společenského spektra. V souvislosti se schválením tohoto zákona se zejména v konzervativních a církevních kruzích začlo mluvit o krizi tradiční rodiny. To, co většinově lidem na registrovaném partnerství vadilo nejvíce, byla skutečnost, že si gayové a lesbičky dovolili žádat stejná práva, jako mají heterosexuální páry.

Registrované partnerství můžeme chápat jako institut, který má zajistit právní jistotu pro soužití dvojic stejného pohlaví. Zákon upravuje uzavírání partnerství, podmínky pro jeho zrušení nebo zánik, vzájemné majetkoprávní vztahy partnerů, jejich práva a povinnosti vůči sobě navzájem, vůči institucím a vůči státu. Zákon o registrovaném partnerství má dát stejnopohlavním párům právní jistotu v rámci právního řádu České republiky. V době projednávání a schvalování registrovaného partnerství, vyvstaly ať už v Parlamentu nebo v médiích různé otázky a dohady, které

---

⁹¹ Tröster, P. a kol. Právo sociálního zabezpečení. 4. přepracované a doplněné vydání. Praha : C.H. Beck, 2008, s.289n.

je dobré si na začátku ujasnit. Je vůbec zákon o registrovaném partnerství pro gaye a lesby důležitý? Nezbytný není jen z obecného hlediska uznání práv určité minority, ale tento zákon řeší důležité právní a sociální otázky gayů a leseb.

Často je odpůrci namítáno, že občanským zákoníkem respektive různými druhy smluv, lze právně ošetřit soužití osob stejného pohlaví, a proto není registrované partnerství zapotřebí. Ve skutečnosti, je možné smluvně ošetřit pouze některé dílčí otázky.

Navíc sepsání takových smluv není levná záležitost a nevyhnutelnou skutečností je i to, že většinu těchto smluv by člověk musel stále nosit při sobě a jimi se prokazovat, což je prakticky těžko proveditelné. Proto jsou tyto námitky nepřijatelné a ukazují pouze na neznalost právní úpravy a jejího praktického využití.

Nejčastější problémy vznikají při kontaktu s úřady, zdravotnickými zařízeními, pohřebními ústavami, poštou, policií, soudy, pojišťovnami, zaměstnavateli, bytovými odbory atd. Jiným způsobem, různými smlouvami, nelze především zajistit to, aby partnerská soužití dvojic téhož pohlaví byla státem a jeho právním řádem respektována.

Věc, kterou zákon neupravuje a de facto ji tedy neumožňuje, je adopce dětí gay a lesbickými páry. Z nejnovějších průzkumů, převážně z USA, se ukazuje, že neexistuje prakticky žádné negativní ovlivnění samotnou výchovou homosexuálních párů. Jedinou věcnou námitkou, je otázka, jak budou ošetřena rodičovská práva, např. při zrušení nebo úmrtí jednoho z rodičů apod.

Uzákonění registrovaného partnerství má tedy velký význam hlavně v tom, že zrovnoprávňuje stejnopohlavní svazek. Tento fakt je důležitý pro utváření sebeidentity a partnerské realizace osob, kterých se zákon přímo dotýká, s poukazem na náhled stále ještě netolerantní společnosti. První aspekt je především psychologické povahy a vychází z toho, že člověk, který se narodí s jinou sexuální orientací, prochází především v období tzv. „coming outu“ krizí identity. Jestliže jej navíc jeho společnost neakceptuje jako rovnoprávného, může být ohrožena integrita osobnosti nezbytná pro psychické zdraví. Druhý aspekt se týká boje s homofobií, která homosexualitu stále vnímá jako deviaci či přímo nemoc. Pokud by stát

neumožnil gayům a lesbičkám uzavřít nějaký druh právního svazku, nemůže účinně bojovat s netolerancí, kterou latentně podporuje tím, že takové vztahy ignoruje.

Na úplný závěr bych chtěla zdůraznit, že otázka registrovaného partnerství není jen technickou právní záležitostí, ale také výrazem uznání hodnoty menšinového životního stylu. Cesta k otevřené společnosti spočívá v neustálé proměně hranic normality a v přijímání rozmanitých alternativních skupin a jejich hodnot jako součásti občanské společnosti. Registrované partnerství jako projev uznání je po náboženské toleranci, rasové, sociální a genderové rovnosti dalším krokem v tomto pokračujícím dějinném procesu.⁹²

---

⁹² Cerqueirová, A.: Odpůrci často užívají pseudoargumentů; *Náš svět* č. 2, 2002

Použitá literatura:

- Babšická, V., Živnostenský zákon s komentářem. VIII. Aktualizované vydání. BOVA POLYGON, 2005
- Břeská, N., Vránová, L., Dávky pomoci v hmotné nouzi. 2. aktualizované vydání. ANAG, 2008
- Cerqueirová, A.: Odpůrci často užívají pseudoargumentů; Náš svět č. 2, 2002
- Fiala, J. a kol., Občanské právo. Praha: ASPI, a.s., 2006
- HOLUB M. NOVÁ H. SLADKA HYKLOVÁ J. Zákon o rodině, komentář a související předpisy. Praha: Linde Praha 2007
- Hrozinková, E., Živnostenský zákon v praxi, 7. aktualizované vydání. ANAG, 2008
- Hrušáková, M. a kolektiv. Zákon o rodině. Zákon o registrovaném partnerství. Komentář. 4 vydání. Praha: C.H. Beck, 2009
- Knapp, V. a kol., Občanské právo hmotné 1, 4. aktualizované a doplněné vydání, díl 1, Praha: ASPI, a.s., 2005
- Králík, M. Podílové spoluvlastnictví v občanském zákoníku. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2008
- MIKEŠ J. Občanské právo hmotné 3. Praha: ASPI, Wolters Kluwer 2007, díl 6
- MIKEŠ J., MUZIKÁŘ L. Dědické právo: Linde Praha 2005
- Pelikánová, I. Obchodní právo. I. díl, Praha: ASPI, a.s., 2005
- Philippi, T. Právo a rodina, č. 2/2009-11. ročník, Právní problematika přechodu nájmu bytu
- PLECITY, Vladimír; SKŘEJPEK, Michal; SALAČ, Josef; ŠÍMA, Alexander. Základy rodinného práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009
- Plecitý, Vladimír; Vrabc, Josef; Salač, Josef. Základy občanského práva. 4. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009
- Radvanová, S.-Zuklínová, M.: Kurs občanského práva- Instituty rodinného práva, 1. Vydání. Praha, C.H. Beck 1999
- Radvanová, S.-Zuklínová, M.: Občanské právo hmotné 3. Praha: ASPI, Wolters Kluwer 2007, díl 4

SCHELLEOVÁ I. a kol. Dědictví a dědické právo: Computer Press 2007

Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1-459. Komentář. 1. Vydání. Praha:C.H.Beck, 2008

Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník II. § 460-880. Komentář. 1. Vydání. Praha:C.H.Beck, 2008

Seznam zkratk:

PHmN	zákon č. 111/2006 Sb., pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů
Obch. Z.	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
o. s. ř.	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
o. z.	zákon č. 40/1964, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
RP	zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, ve znění pozdějších předpisů
StSocPod	zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře ve znění pozdějších předpisů
VynZN	zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
ŽivMin	zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů
ŽZ	zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Resumé (CZ):

Klíčová slova:

- **Registrované partnerství**
- **Majetkoprávní důsledky registrovaného partnerství**

I když se tomu odpůrci zákona o registrovaném partnerství bránili, po přijetí zákona došlo k určité změně pohledu na to, co lze nebo nelze nazývat rodinou. Nejvýrazněji se to projevuje v rámci zákona o státní sociální podpoře, kde se za rodinu považuje oprávněná osoba a osoby posuzované společně s ní. Kromě nezaopatřených dětí, popř. manžela, jsou v zákoně jako společně posuzované osoby výslovně uvedeni také partneři. Mým úkolem v této práci bylo, alespoň náznakově srovnat celkové důsledky uzavření manželství a registrovaného partnerství.

Uzavřením registrovaného partnerství vznikají partnerům vzájemná práva a povinnosti a také možnost zastupovat druhého partnera v běžných záležitostech. Z pohledu majetkoprávního dosahu není toto právo tak významné jako vyživovací povinnost či možnost dědit v první dědické skupině, přesto má v praktickém životě velmi významné následky a jsou registrovaným partnerům velmi důležitou pomůckou ke zlehčení některých úkonů běžného života.

Zákon zavádí zařazení registrovaného partnera do první dědické skupiny. Je to jeden z nejdůležitějších pozitivních kroků vstřícných vůči registrovaným partnerům. Často se v praktickém životě stávalo, že dlouholetí partneři neměli možnost po sobě dědit, nebo takovou možnost měli jen omezeně, jako spolužijící osoby.

Dále nastala výrazná změna v podobě vyživovací povinnosti partnerů jak za trvání registrovaného partnerství, tak po jeho zrušení. I tato povinnost přispívá k větší jistotě druhého partnera, že je přiměřeně zabezpečen, a že partneři mají už z pohledu svého rozhodnutí zavázat se druhému, přiměřeně sdílet společnou životní úroveň a to i po zrušení partnerství.

Co se týče nabývání majetku v době trvání registrovaného partnerství, zákonodárce se řešení této otázky vyhnul. Nabývání majetku se proto řídí ustanoveními občanského zákoníku o nabývání do spoluvlastnictví.

Registrovaný partner má právo užívat byt druhého partnera a po jeho smrti či po opuštění společné domácnosti má právo přechodu nájmu.

Zákon také upravuje přechod živnosti na pozůstalého partnera jak po dobu dědického řízení, tak po jeho skončení.

A konečně, registrovaní partneři patří do okruhu společně posuzovaných osob v rámci nároků na dávky státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi.

Manželství a registrované partnerství mají víc společného než by si mnozí přáli. Je důležité zamyslet se nad tím, co přináší manželství a registrované partnerství do vztahu dvou lidí? Jaký je jejich přínos pro společnost? Primárně se v této souvislosti mluví o majetkoprávních důsledcích. Jde o stmelení majetku a kapitálu, který každý z partnerů přináší do vztahu nebo který si partneři společně nahromadí v průběhu společného spolužití do jednoho celku. Co je dále důležité je, že registrované partnerství dává partnerům jistý pocit bezpečí a jistoty před náhlým rozpadem vztahu a následné ztráty majetku či určitého zabezpečení a životního standartu.